A°. 1861. N°. 175.

DONDERDAG 25 JULIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht

Brengen ter kennis der ingezetenen, dat de door den Gemeenteraad, in zijne vergadering van 30 Mei en 11 Junij 1861 vastgestelde en door Gedeputeerde Staten dezer Provincie, bij besluit van 11 Junij 1861 n°. 45 goedgekeurde primitieve kohieren der plaatselijke directe belasting, over het dienstjaar 1861, door hen op heden den 25. Julij 1861 ter invordering zijn toegezonden aan den Heer Ontvanger aan het Hoofdkantoor der plaatselijke belastingen, kantoor houdende aan de Ganzenmarkt, aan wien ieder der belastingschuldigen verpligt is zijn aanslag, op het daartoe aan hen uit te reiken aanslagbiljet te voldoen, vóór of op de verschijndagen, die bepaald zijn als volgt:

voor den 1. termijn	op 19 Augustus	1861
" " 2. "	" 2 September	"
" " 3. "	" 7 October	"
" " 4. "	" 4 November	"
" " 5. "	" 2 December	"
" " 6 of laatsten termijn	" 6 Januarij	1862

Terwijl voorts herinnerd wordt, dat op elken verschijndag, een zesde gedeelte van den aanslag invorderbaar is.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 25. Julij 1861.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
W. R. BOER, *Weth.*

Ter ordonnantie van dezelven
H. G. RÖMER.

UTRECHT, Donderdag 25 Julij.

Het lang bepaalde konsistorie heeft eindelijk plaats gehad, en wel, zoo als het laatst was gemeld, op den 22. dezer. De Paus heeft daarin het gedrag van de Italiaansche geestelijken geprezen, met uitzondering van dat der priesters van Milaan, Modena en Napels. De nieuwe regering, welke deze laatsten geëerbiedigd hebben; de bevredigde wensch der Italiaansche volkeren, dien zij regt hebben laten wedervaren, en waarover zij den zegen des hemels hebben uitgesproken of afgebeden zijn dus, in de oogen van den Stedehouder van Christus, misdaden, terwijl de onderdrukking dier volkeren, de schandelijke dwingelandij over sommige streken van het thans vereend Italië, daardoor moet worden goedgekeurd en geprezen. Z. H. heeft dan ook, konsekwent doorgaande, de vereeniging van Italië afgekeurd; maar vooral zijn leedwezen te kennen gegeven over de erkenning van het Italiaansche rijk door vreemde vorsten. Gaf hij hierdoor eene afkeuring aan *Napoleon's* handelingen, als pleister op de wonde bragt hij zijnen dank uit voor de voortdurende bezetting van Rome door de Franschen, voor de hulp die de deze gewapende legioenen hem verleenen, om hem als wereldlijk heerscher over Rome en omstreken te behouden.

Weenen en Pesth hebben het antwoord des keizers op het adres *Deak* geheel verschillend ontvangen. In de Hongaarsche Tweede Kamer heeft men de lezing niet met stilte aangehoord, maar heeft men gedurig door openlijke blijken van onvoldaanheid de lezing van het stuk afgebroken, zelfs hebben vele leden zich niet kunnen weêrhouden, sommige malen hunne lachlust bot te vieren. In den Oostenrijkschen Rijksraad werd die lezing met geestdrift aangehoord, en door het centrum en de linkerzijde werd vooral de zinsnede van de Rijkseenheid toegejuicht. Nu zal men vragen, of de Hongaarsche Kamers zullen voldoen aan den wil des keizers, om afgevaardigden naar den Rijksraad te zenden; zoo zij het niet doen, hebben zij in den Istrischen Landdag een voorbeeld.

De kwestie aangaande het inlijven van het eiland Sardinië door Frankrijk, onlangs in het Engelsche Parlement ter sprake gebragt, en door den minister *Russell* zoo krachtig weêrsproken, is later door de *Patrie* uit geheel andere oogen bekeken, waarvoor dat blad een *Communiqué* van tegenspraak der regering heeft moeten opnemen. Thans komt ook de heer *Granguillot* in den *Constitutionnel* tegen de meening van de *Patrie* op, en protesteert met krachtige stem, in naam van het beginsel der nationaliteiten, in Italië door den keizer met zooveel zelfsopoffering verdedigd, in naam van den roem en de belangen van Frankrijk, tegen alle bewering van eene aanhechting van het eiland Sardinië.

Te Turijn zijn de inschrijvingen, op de nieuwe leening ontvangen, zoo menigvuldig, dat het ministerie de lijsten heeft moeten sluiten. Morgen of overmorgen worden de konditiën door de regering bekend gemaakt.

Nadere berigten uit Nieuw-York doen zien, dat de troepen der Unie het kamp van het Zuider leger te Richmontain hebben aangevallen en de separatisten hebben geslagen.

De geschillen van den Raad van Brussel met de regering duren nog voort, en zullen vooreerst wel niet worden opgelost, daar de leden hebben bedankt, en eerst tegen 1. Aug. eene nieuwe verkiezing is uitgeschreven. Van de zijde der regering is een artikel in den *Moniteur* geplaatst, waarin de beweeggronden eenigermate worden uiteengezet, waarom zij zich heeft geregtigd geacht, om de voorgestelde Brusselsche leening, waartoe zich reeds de heer *Rothschild* verbonden had, niet goed te keuren. Zij geeft daarin als hare meening te kennen, dat eene loterij, hier en daar reeds om verschillende redenen geweigerd, ook in dit geval niet kon worden toegestaan. Eene leening met premiën bij de uitloting der aandeelen kan echter, zoo wordt van de zijde van den Brusselschen raad beweerd, niet met eene loterij vergeleken worden, dewijl hierdoor eigenlijk niets anders dan eene gekoncentreerde rentebetaling plaats heeft, zonder winstbejag van de zijde des leeners, en zonder dat daardoor het kapitaal verslonden wordt, dat men toch ten allen tijde bij de gewone uitloting der aandeelen zou terug erlangen. De nieuwe Raad zal nu in dezen moeten beslissen, en dus den strijd moeten eindigen, of het werk van het afgetreden ligchaam goedkeuren. Dit laatste is wel het waarschijnlijkst, want den afgetreden leden zullen zeker nieuwe mandaten worden gegeven, en dezen zullen nu ongetwijfeld op den eenmaal ingeslagen weg blijven voortgaan.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Nieuw-York, 12 Julij. De kamer van afgevaardigden heeft het voorstel betreffende eene ligting van 500,000 man en een krediet van 500 millioen dollars aangenomen. Door den heer *Saulsbary* werd eene schikking met het Zuiden aangeraden.

De troepen der Unie hebben het kamp der separatisten te Richmontain aangevallen. De laatsten zijn geslagen en hebben hun geschut, enz, in handen der aanvallers moeten laten. De troepen der Unie zijn daarop verder gerukt.

De heer *Lincoln* heeft geweigerd, de korrespondentie met Spanje betreffende St. Domingo mede te deelen, als zijnde dit thans ontijdig. Door de kapers der separatisten zijn eenige prijzen gemaakt.

Madrid, Dingsdag. Twee magazijnen van het Noorder-spoorwegstation alhier zijn afgebrand; een groot aantal wagens van verschillende klassen, waaronder de koninklijke rijtuigen, zijn een prooi der vlammen geworden. De schade is zeer aanzienlijk. De magazijnen en het materiëel waren verzekerd.

Rome, Dingsdag. Heden is hier het aangekondigde geheim konsistorie gehouden, waarin de Paus eene korte allokutie heeft uitgesproken. Hij betuigde zijne tevredenheid over het gedrag der Italiaansche bisschoppen en andere geestelijken, doch betreurde aan den anderen kant de afdwalingen, waartoe eenige leden der geestelijkheid van Milaan, Modena en Napels zich hebben laten medeslepen, alsmede de nadeelen, welke uit een geestelijk oogpunt berokkend worden door het onbezet blijven van zekere bisschopszetels. De Paus heeft te verstaan gegeven, dat hij erkentelijk is voor het bezetten van Rome door de Fransche troepen, zonder dat hij daarom de misbruiken ontveinsde, welke door de vijanden van orde gemaakt worden en gemaakt zullen worden van het smartelijk feit der erkenning van het koningrijk Italië.

Weenen, Dingsdag. In de beide Huizen van den Oostenrijkschen rijksraad werd heden het keizerlijk reskript, in antwoord op het adres van den Hongaarschen Landdag, door den minister *von Schmerling* voorgelezen. In het Lagerhuis werden de plaatsen, waarin van de rijkseenheid gesproken wordt door de linkerzijde en het centrum toegejuicht.

Turijn, Woensdag. Gister zijn de aanvragen der kapitalisten om aan de leening deel te nemen, verdubbeld. Men meent dat de minister de bepaalde voorwaarden en den prijs Vrijdag of Zaturdag a. s. zal vaststellen. Daaruit leidt men af, dat de openbare inschrijving zal geopend worden in het begin der volgende week, dadelijk na beëindiging der zaak met de bankiers.

Turijn, Woensdag. Het officieel dagblad behelst een besluit tot instelling van een grootboek de nationale schuld.

De *Italia* verzekert, dat de minister van financien na morgen namiddag ten 4 ure geen enkele aanvraag tot deelneming aan de leening meer zal aannemen.

Parijs, Woensdag. De heer *de Broglie* heeft van de procedure afgezien, daar de in beslag genomen exemplaren zijn teruggegeven.

Marseille, Woensdag. Uit Konstantinopel dd. 18. Vorst *Couza* zal een gezantschap afvaardigen om den sultan te begroeten. De vorstendommen worden zeer geschokt en met revolutie bedreigd. Bloedige botsingen hadden plaats te Ismaïl en te Belgrado. De sultan heeft het bestaan bekend gemaakt van zijn vier jaren verborgen gehouden zoon en dien prins doen inschrijven als korporaal bij de keizerlijke garde. Z. H. heeft bevolen dat ook de zonen van pacha's zich aan het examen moeten onderwerpen. Op hoog bevel is het groote tooneel in het serail veranderd in eene fabriek van getrokken geweren. *Ali-pacha* heeft aan den heer *de Lavalette* geschreven dat hij geenszins Frankrijk heeft willen beleedigen door de benoeming van *Namik-pacha*, welke benoeming slechts voorloopig is.

Weenen, heden, Donderdag.

Bij keizerlijk patent is de landdag van Istrië ontbonden, omdat die, ondanks de herhaaldelijk gedane uitnoodiging, geweigerd heeft afgevaardigden naar den Rijksraad te zenden. Er zijn nieuwe verkiezingen voor den landdag bevolen.

In de zitting der Tweede Kamer van gister is de voordragt betrekkelijk de dading van den Staat met de Maatschappij ter indijking van op- en aanwassen in de O. Schelde aangenomen. De Min. heeft ze tegen eenige bedenkingen verdedigd, grootendeels op dezelfde gronden als in de gister door ons medegedeelde Memorie van beantwoording zijn uiteengezet. Daarbij heeft de Min. tevens medegedeeld dat de eerste schop ter uitvoering der werken voor de spoorwegen Dingsdag bij Zutphen in den grond is gestoken en dat weldra met de tweede serie der spoorwegen een aanvang zal gemaakt worden. — Nadat nog eenige konklusiën van verslagen waren goedgekeurd en eenige rapporten uitgebragt, is de Kamer tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan den heer *J. Lokhorst Floor*, als buiten-heemraad van den polder Maarssenbroek (Utrecht); benoemd tot heemraad in het bestuur der waterschappen het Gemeeneland van Wijk bij Wijk bij Duurstede, het Wijkerbroek en Leuterveld en Melkweg (Utrecht), den heer *F. van Dijk*; tot griff. bij het kantonger. te Almelo mr. *L. J. van Riemsdijk*, plaatsverv. kantonr. en adv.; eervol ontslag verleend aan *J. Luiring*, als subst-griff. bij het prov. geregtsh. in Groningen; aan mr. *E. F.* baron *de Vos van Steenwijk van Windesheim*, als regter-plaatsverv. in de arrond -regtb. te Zwolle.

Z. M. heeft den 1. luit. der inf. *J. J. H. G. van Wickevoort Crommelin*, op non-aktiv., weder in aktiviteit geplaatst bij het reg. gren. en jagers; benoemd bij het wapen der inf., bij het 5. reg., tot kapt. 3. kl. den 1. luit. *C. J. de Bonnier*, van het reg. gren. en jagers; overgeplaatst bij het reg. gren. en jagers, den kapt. *J. D. A. Barre*, van het 5. reg. inf.

Z. M. heeft ingesteld eene hoofdkommissie tot regeling en behartiging der belangen van Nederlandsche industriëlen en kunstenaren bij de tentoonstelling van nijverheid en kunst, in 1862 te Londen te houden, en benoemd: tot lid en voorz. *J. W. L. van Oordt*, te Rotterdam; tot leden, dr. *E. H. von Baumhauer*, te Amsterdam; mr. *J. A. van Eyk*, te Amsterdam; *J. Groll*, te Haarlem; *M. L. Hermans*, te 's Gravenhage; jhr. mr. *H. G. C. L. Janssens*, te 's Gravenhage; *W. Poolman*, te Gouda; *C. Rochussen*, te Amsterdam; *L. Royer*, te Amsterdam; dr. *S. Sarphati*, te Amsterdam; *W. C. A. Staring*, te 's Gravenhage.

— Z. K. H. Prins *Hendrik* heeft gister den wedstrijd van scherpschutters te Amsterdam met zijne tegenwoordigheid vereerd. Een 60tal schutters is reeds aanwezig, terwijl nog meerderen verwacht worden.

— De Urania en de Ternate, met de adelborsten en jonge stuurlieden, zijn maandag namiddag van Hoorn vertrokken, zoo men zegt, om eenigen tijd bij het eiland Marken te verblijven en vandaan naar eerstgenoemde plaats terug te komen en eenigen tijd op die reede te vertoeven.

— Voor de officieren van het korps Mariniers zal even als voor de officieren der Marine eene

uniform-verandering plaats hebben. Tevens zullen de schepelingen der K. N. Marine gewapend worden met tirailleur geweren en revolver pistolen. *Amst. Ct.*

*— Men verneemt, dat bij de kommissie voor de inzameling van gelden ten behoeve der noodlijdenden door de overstroomingen en aardstortingen op Java, nog is ingekomen eene somma van *f* 20.15, zijnde de opbrengst van eene gehouden loterij door de jufvrouwen *B. B.*, *E. S.*, en *R. W.* en den jongen heer *E. B.*

*— Uit Haarlem schrijft men ons van gister: Om u een uitvoerig berigt over de reeds zooveel besproken tentoonstelling van Nijverheid te geven zou te wijdloopig zijn, en zeker uwen lezers niet welkom wezen, dewijl daarover reeds zoo uitgebreide artikelen in verschillende dagbladen zijn opgenomen. Ik wil daarom met een enkel woord gewagen van eene kollektie uit uwe stad naar ons overgebragt, die allezins der vermelding waardig is. Bij de verschillende muziek-instrumenten toch, die hier in massa zijn tentoongesteld, ontwaart men een aantal violen en violoncellen van den heer *C. Weel* uit Utrecht. Door kenners beoordeeld en bespeeld, bleken die instrumenten van waarlijk bijzonderen aard en bewerking te zijn, en zoo in vorm als in geluid met goede violen en cello's te kunnen wedijveren. Daar dit fabrikaat weinig voorkomt, is het wel opmerkelijk, dat in Utrecht een man gevonden wordt, die zich daarop bijzonder toelegt. Door meerdere bekendmaking zou de heer *Weel* ook meerder vertier aan zijn fabrikaat kunnen bezorgen, en zoo daartoe al bijzonder de tentoonstellingen geschikt zijn, meer wordt het noodig, dat een ieder wete waarheen hij zich te wenden hebbe, om deze instrumenten tegen billijke prijzen te bekomen. Wij wenschen den heer *Weel* geluk met zijn belangrijk werk, en hopen, dat hij door een ruim vertier in dit fabrikaat gelegenheid vinde, om het nog meer te volmaken, waartoe voorzeker meerdere ondervinding, en genoegzame voorraad van beproefde materialen noodig zijn.

— Bij de jongste verkiezing heeft zich te Vledder het volgende incident opgedaan. De aftredenden waren de heeren *H. Hofman* en *J. Carsten;* de voorzitter van den raad had hunne namen ook aldus in den oproepingsbrief vermeld. De leden van het stembureau verklaarden echter de stemmen op *H. Hofman* uitgebragt van onwaarde, omdat twee personen van dien naam te Nijensleek wonen. Het aftredende lid teekent evenwel zijn naam nooit anders dan *H. Hofman*, zelfs in officiele stukken; dien ten gevolge is onder de bewoners van Nijensleek een adres aan gedep. staten van Drenthe in omloop, om de plaats gehad hebbende verkiezing te vernietigen.. Met groot verlangen ziet men den afloop dezer zaak te gemoet. *N. R. Ct.*

— Na eene afsluiting van ongeveer zes weken is de vaart op den Hollandschen IJssel eergister heropend. Het daargestelde kanaal is thans voor de diepst geladene binnenschepen bevaarbaar, waaruit voor de daaraan gelegen streken een onberekenbaar nut voortvloeit.

*— Door de Distrikts-kommissie voor onderstand van Noodlijdenden door den watersnood te Nijmegen is rekening en verantwoording gedaan van het door haar gehouden beheer.

Daaruit blijkt dat de ontvangsten hebben bedragen *f* 38416.53⁵.

De uitgaven: gelden aan verschillende sub-kommissieën verstrekt *f* 8837.46, huisvesting *f* 7028.45, schadeloosstelling voor gemis aan verpleging *f* 1029.26 reddingskosten van menschen en vee *f* 228.60, stalling en voeding van vee *f* 110.65. verschillende levensmiddelen *f* 4645.82. brandstoffen *f* 110 — kleeding, ligging en dekking *f* 9858.58⁵, geneeskundige hulp *f* 360.38, verschillende uitgaven *f* 1392.06⁵, totaal *f* 33601.27, zoodat als batig saldo overblijft *f* 4815.26⁵ hetgeen aan Zijne Exc. den Staatsraad Kommissaris des Konings in Gelderland is toegezonden.

— Te Amsterdam ligt een adres aan den gemeenteraad ter teekening, houdende verzoek tot afschaffing of beperking der kermis.

*— Men verzoekt ons te melden, dat het ook aan de Kommissie voor de koepokinenting alhier gelukt is, de pokstof van een kind op de koe over te brengen en daarvan weder kinderen met goed gevolg in te enten.

*—Eene jonge koe aan 's Rijks Veeartsenijschool, door genoemde kommissie, direkt van een gezond kind ingeënt, vertoonde de vorige week zeer schoone pokken, waarvan met het beste gevolg weder kinderen zijn ingeënt.

*— Morgen zal alhier, in het park Tivoli, de 4e jaarlijksche vergadering der vereeniging van kostschoolhouders plaats hebben.

*— De jaarlijksche algemeene vergaderingen der Maatschappij tot nut van 't algemeen zullen den 13. en 14. Aug. te Amsterdam gehouden worden.

*— Zaturdag zal door de Kon. Ned. Zeil- en Roeivereeniging op het Y te Amsterdam een wedstrijd gehouden worden.

*— Gisteren avond, even vóór 8 ure, is alhier brand ontstaan in de fabriek van hoep- en teenhouten van den heer *A. C. Vierbergen*, buiten de Tolsteegbarrière. De brand, die in den beginne een zeer ernstig aanzien had, is echter spoedig, door de aangebragte hulp van de zoo gunstig bekende brandweer, gebluscht. De brandweer heeft wederom het geluk gehad, eenige aanmerkelijke perceelen, onder anderen het hooi- en stroo-magazijn van de heeren *de Haart*, gelegen in de onmiddellijke nabijheid van den brand, te behouden.

— Omtrent de bekende zaak der Hanoveranen verneemt men uit Assen van den 22. dezer, dat een der tot gevangenisstraf veroordeelden, door een rijks-veldwachter, bijgestaan door drie onbezoldigden, op Nederlandsch grondgebied is gearresteerd; hij is echter onmiddellijk daarna door een 40tal Hanoveranen met geweldpleging tegen de rijksveldwacht weder verlost.

— De 5. en 6. haringjagers zijn den 23. te Vlaardingen met eene zeer geringe vangst binnengekomen. In het geheel is door de jagers slechts iets meer dan de helft van het vorige jaar aangebragt.

*— Bij het gister te Schiedam gehouden examen ter vervulling van de betrekking van hoofdonderwijzeres aan de openbare school, thans voor meer uitgebreid lager onderwijs, is een viertal gevormd, bestaande uit de dames: *M. J. C. Eindhoven*, hulpond. bij Mej *Venning* te Utrecht, *J. J. v. Driel*, hoofdond. te Delfshaven, *O J. C. van Cattenburch*, hoofdond. te Hasselt, en *H. J. van Schubertz*, hulpond. te Rotterdam.

— Op de begraafplaats *Eik en Duinen* is het lijk van den heer *J. E. J v. d. Berg*, in leven kunstschilder, plegtig ter aarde besteld. Bij het geopende graf werden door Dr. *Wap* eenige dichtregelen uitgesproken. Ook de heeren *Offermans*, *Anderson*, en *van Sypesteijn* hebben den overledene hunne hulde gebragt.

— Door *A. v. Drunen*, bij vonnis van het Prov. geregtshof van N. Brabant, wegens moedwilige brandstichting, ter dood veroordeeld, is kassatie aangeteekend.

— In de vorige week sloten de voornaamste bazen te Enschedé eene overeenkomst, waarbij zij zich schriftelijk verbonden, voortaan geen knecht te zullen aannemen, dan op schriftelijk bewijs, dat zijn gewezen baas hierin genoegen nam. Hiertegen kwamen de knechten in massa op en verbonden zich, geene hand aan het werk te slaan zoolang dit kontrakt aanwezig was. Dientengevolge verscheen maandag bijna geen enkel werkman op het werk en zagen de bazen zich genootzaakt, de vlag te strijken. Onder belofte van het kontrakt te zullen vernietigen, gelukte het hun, een gedeelte der knechts weder aan het werk te krijgen. De overigen hebben zich naar elders, grootendeels naar Almelo, begeven.

TEXEL, 24 Julij. Binnen Raphaël, kapt. *v. d. Velde Smit*, van Curaçao.

WATERHOOGTE.

Arnhem 24 *Julij*, 2.25 El + AP., 9.18. Gev. 5 d.
Rijnhoogte te Keulen 24 Julij: 9 voet 6 d.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van gister is, nadat de kommissie voor de verzoekschriften omtrent eenige adressen rapport had uitgebragt, in behandeling genomen het wetsontwerp tot goedkeuring der dading tusschen den Staat en de maatschappij tot indijking der O. Schelde.

De heer *v. Heukelom* bestreed de voordragt op grond dat de maatsch. hare verpligtingen niet was nagekomen, om welke reden ook in 1859 een ontwerp als strijdig met het staatsbelang was verworpen. Zijn hoofdbezwaar was gelegen in art. 4, volgens hetwelk, indien voor den staatsspoorweg gronden der polders benoodigd zijn, de staat die van de maatschappij zal moeten koopen voor *f* 2000 per bunder.

De *Min. v. binnenl.* zeide, dat, indien de regering in weerwil der verwerping van voor 2 jaren, reeds zoo spoedig daarna een nieuw ontwerp voorstelde, dit was met het oog op het hoog belang der zaak, welke eene spoedige afdoening vorderde. Immers bij verwerping der voordragt, viel aan het tot stand komen van den Zeeuwschen spoorweg vooreerst niet te denken. De Min. verheugde zich, aan de Kamer te kunnen mededeelen, dat het werk der spoorwegen reeds zoo verre is gevorderd, dat binnen kort met de tweede sektie een aanvang kan worden gemaakt, en tot die sektie behoort het gedeelte, waarover thans gehandeld wordt. Tevens was het den Min. een genoegen aan de Kamer mede te deelen, dat eergister bij Zutphen de eerste schop in den grond is gestoken, om tot de uitvoering van de wet tot aanleg der spoorwegen over te gaan. De Reg. moet nu medewerken om alle belemmeringen tegen verderen voortgang op te heffen. Daarbij is nu gekomen dat de proceduren, waarvan vroeger wel eens is gesproken geworden, thans zekerheid geworden zijn, en nu behoeft de Reg. de Kamer er niet op te wijzen, dat de duur en uitslag van processen zeer onzeker is. De reg. heeft geoordeeld, zich niet daaraan te moeten wagen, en dit te minder, omdat zij thans eene transaktie kan voordragen, waarbij de belangen van den Staat in allen deele zijn behartigd. De min. zegt zonder bezwaar: in allen deele, want voor de benoodigde gronden, zou in een geval van onteigening, veel meer moeten worden betaald. De aanneming dezer voordragt zou aan den noodlottigen toestand van dit oogenblik een einde maken.

De heer *v. d. Linden* trad in eene hevige bestrijding van het ontwerp. Indien de bestaande toestand noodlottig was, dan moest dit der Regering zelve geweten worden, daar zij, z. i. reeds veel vroeger daaraan een einde had behooren te maken. Verder ontwikkelde spr., dat de verwerping dezer wet den aanleg van spoorwegen geenszins zal tegenwerken of vertragen. Welk verband er verder bestond tusschen deze wet en den eersten schop, die eergister te Zutphen is in den grond gestoken, kon spr. niet inzien: tusschen Zutphen en Vlissingen lag nog een groote afstand. — Ook de heer *v. Heukelom*, zijne bezwaren nader uiteenzettende, kwam vooral op tegen het spoorwegen-argument, wederom bij deze gelegenheid door de Reg. gebezigd, om de aanneming van dit ontwerp smakelijk te maken. — De heer *v. Diggelen* daarentegen trad als verdediger op van het ontwerp. Indien de reg. zich in 1859 op de wenschelijkheid kon beroepen vóór het tot stand komen dezer transaktie, thans werd die transaktie door de noodzakelijkheid gebiedend gevorderd, want waarop in 1859 slechts uitzigt bestond, namelijk de aanleg van goede werken, dat was thans zekerheid geworden. Even zeker was het, dat die aanleg van den Zeeuwschen spoorweg vooral in het nadeel van Zeeland en Noord-Brabant zeer zou worden in gevaar gebragt, wanneer de Kamer deze voordragt mogt afkeuren. Hij ontwikkelde, dat deze dading was in het belang van de schatkist.

De *Min. v. Binnenl.* repliceerde de tegenstanders en deed voornamelijk uitkomen, dat niet deze Regering zich het verwijt van verkeerde handelwijze behoefde aan te trekken. Voorts zette de Min. nader uiteen, dat de Reg. in deze niets opofferde, maar veel ontving, waartegen alleen over staat dat de regering voor f 2000 per bunder die gronden zal terug nemen, welke, en de tegenstanders hebben dit bij gemis van lokale kennis geheel voorbijgezien, *geenszins komen in de lijn der spoorwegen.*— De heer *v. d. Linden* was met des Ministers voorstelling van de zaak niet voldaan, verweet der Regering het gemis van lokale kennis, dat den tegenstanders werd ten laste gelegd. De beraadslagingen werden daarna gesloten, en het ontwerp aangenomen met 42 tegen 10 stemmen.

Hierna werden, zonder diskussie en stemming, achtereenvolgens *aangenomen* de rapporten der kommissie omtrent 1. het verslag over den toestand van de Rekenkamer over 1859. — (De kommissie stelde in hare konklusie voor, het rapport te zenden aan den Min. van Fin.; op voorstel van den heer *Hugenholtz* is ook besloten tot verzending aan den Min. van Marine. 2. het verslag van de kommissie van liquidatie over de wees- en momboirkamers over 1860. 3. het verslag over het muntwezen van Ned. Indie over 1857, 1858 en 1859. 5. het politie-reglement op de stoomvaart langs de Maas (traktaat met België.) 5. de rekening en verantwoording betrekkelijk de vervreemding van een gedeelte van den eigendom van den staat te Konstantinopel. 6. de ordonnancie van den goev. gen., tot vernieuwing van het verbod van invoer van vuurwapenen in de havens van Palembang en Djambi. — Hierop ging de Kamer over in komitee, om te onderzoeken de begrooting der huishoudelijke uitgaven over 1862.

Daarna is de vergadering tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Vervolg van het Bijvoegsel.

Met 19 stemmen, tegen die der HH. *Cordes*, *Menso*, *v. d. Poel*, *Voet*, *v. Reede tot ter Aa*, *Bastert*, *v. Nooten*, *Broers*, *G. J. Verloren* en *de Beaufort*, wordt dit aangenomen.

Aan de orde is nu het verzoek om subsidie van de gemeente Vreeland.

De *Voorz.* bestrijdt het gevoelen der komm. dat art. 36 der onderwijswet niet van toepassing en de vergadering niet bevoegd zou zijn, aangezien in het bestek behalve de school nog andere werken zijn opgenomen; de verg. is naar zijn oordeel wel bevoegd want wat er ook in het bestek begrepen zij, er wordt subsidie gevraagd voor eene school, en dáárover zal de verg. haar oordeel moeten uitspreken.

De heer *De Kock* zegt, dat de kommissie door welwillende inlichtingen van het lid van Ged. Staten en de raadpleging der stukken, hier geene zuivere aanvrage voor eene ondersteuning in de kosten van het onderwijs meende te zien, maar dat deze verbouwing tevens zoude verstrekken tot aanbouw van een raadkamer, secretarie, kamer voor het polderbestuur, enz. En doordrongen van de wenschelijkheid van dergelijke lokalen voor een bestuur ten platten lande, zoo vermeent zij evenwel, dat die afgezonderd moeten blijven van eene aanvraag tot ondersteuning in de kosten van het onderwijs. Wel wordt aan het einde van het bestek gesproken van eene som van *f* 1919 voor kosten van aanbouw van deze lokalen, maar door een deskundige is eene komm. ingelicht, dat dergelijke berekeningen niet juist te maken zijn.

Zij heeft gemeend art. 36 der onderwijswet ten strengste te moeten opvatten en omdat zij nu van meening is dat deze gezamentlijke aanbouw niet wel van elkander is af te scheiden, heeft zij gemeend dat deze aanvrage niet viel onder de bepalingen van art. 36 der onderwijswet en deze vergadering dus onbevoegd was daarover haar oordeel te vellen.

De *Voorz.* merkt aan, dat toch niets meer gevraagd wordt dan subsidie voor het bouwen der school. De gemeente zal voor hare rekening nemen de *f* 2000 welke de andere gebouwen kosten en *f* 1150 voor den grond, en verklaart zich bovendien bereid *f* 3000 bij te dragen voor den bouw van het schoollokaal zelf. Spr. acht de kwestie zeer eenvoudig en meent dat men zich bij dien verderen aanbouw niet heeft op te houden.

De heer *v. Nooten* gelooft, dat alleen de vraag moet gelden of de gemeente te zwaar gedrukt wordt, door behoorlijke inrigting van haar lager onderwijs, en niet dat de verg. bouwplannen moet gaan onderzoeken. Spr. wenscht voor te stellen de beslissing tot de najaarszitting te verdagen.

De heer *v. Reede tot ter Aa* kan zich geenszins met de konklusie van het rapport vereenigen, en merkt aan, dat men met inbegrip der kosten voor den grond geen *f* 2000 omstreeks, zoo als van wege de kommissie wordt opgemerkt, maar ruim *f* 3000 voor raadkamer, enz., heeft afgetrokken, zoodat de som daarvoor hoog genoeg is. Wat betreft de motie, Spr. acht die niet wenschelijk, hij weet niet in hoeverre eene verdaging nadeelig kan zijn voor het bouwen: de wintervergadering heeft plaats in Nov. en dan is de tijd van bouwen voorbij; Ged. St. zullen het best in staat zijn te weten, in hoever het bestaand lokaal nog dienen kan, terwijl het door de bevoegde autoriteiten is afgekeurd.

De heer *Cordes* ziet in de motie nog ongunstiger strekking dan in het voorstel; de komm. stelt voor terugzending aan Ged. St., daarbij blijft ten minste de gelegenheid open, deze zaak in de aanstaande najaars zitting, zoo noodig, met verbeterde toelichting op nieuw in te brengen, terwijl wanneer de voorgestelde motie doorgaat, alsdan in die zitting deze zaak niets verder gevorderd zal zijn als die thans is. Hij zal tegen die motie stemmen.

De *Voorz.* herinnert, dat de strekking van het advies der komm. niet is verdaging, maar onbevoegdverklaring der vergadering.

De heer *v. Reede* zou terugzending aan de kommissie voor veel wenschelijker achten dan aanneming der motie, dan kan de zaak in deze zitting nog worden afgedaan.

De heer *v. Nooten* meent, dat het rapp. als het ware de geheele aanvraag heeft weggecijferd, en vreest dat de verg. nog te veel onder dien indruk is, om over de zaak te oordeelen.

De heer *v. Tuyll* merkt aan, dat de zaak reeds vrij ver gevorderd is; de grond is gekocht, de plannen zijn gemaakt en men wacht slechts op het antwoord op het adres; wordt nu, zegt Spr., de motie aangenomen, dan komt er dit jaar en een deel van het volgende niets van.

De heer *Wijers* geeft in bedenking de motie in zooverre te wijzigen, dat de zaak tot eene volgende bijeenkomst worde aangehouden.

De heer *v. d. Poll* vereenigt zich met de motie daar men dan ook zal kunnen opgeven, wat bepaaldelijk voor het schoollokaal moet dienen.

De heer *v. Bel* kan zich met de motiën niet vereenigen. Hij is het eens met den Voorz. dat de verg. ten volle bevoegd is. Men mag echter wel bedenken, dat de komm. meenende, dat de verg. onbevoegd was, de stukken betreffende deze zaak niet heeft onderzocht; dat maakt, dat de zaak niet kan beslist worden. Wordt nu de motie aangenomen, dan blijft de zaak rusten tot het najaar, en dan is men weer even ver; wordt de motie van den heer *Wijers* aangenomen, dan blijft zij rusten tot de volgende week en komt men weer op de konklusie terug. Spr. zou daarom wenschen, dat de vergadering motie en konklusie verwierp; dan zou men de stukken weer aan de komm. kunnen zenden, met verzoek een advies uit te brengen betreffende de hoofdzaak.

De heer *v. Reede* stelt voor, zoo de konklusie van het rapport wordt verworpen, de stukken alsnog aan de komm. te verzenden met verzoek een nieuw rapport uit te brengen.

De heer *de Kock* zou zich hiermede niet kunnen vereenigen, wel met het voorstel van den heer *v. Bel.* De vergadering moet verklaren, of zij al of niet bevoegd is deze zaak te onderzoeken, en verklaart zij bevoegd te zijn, dan moeten de stukken aan dezelfde kommissie gerenvoijeerd worden tot nader onderzoek.

De heer *v. Nooten* verklaart zijne motie in te trekken.

De konklusie van het rapport, hierop in stemming gebragt wordt verworpen met 24 stemmen, tegen die der HH. *de Heus, de Kock, Metelerkamp, Verloren* en *v. Tuyll v. Zuylen*, waarna besloten wordt de aanvraag aan de komm. terug te zenden ten fine van nader onderzoek en rapport.

De verg. wordt daarna verdaagd tot Donderdag den 18. dezer, des voormiddags ten 11 ure.

TURIJN, 21 Julij.

In den senaat heeft de heer *de Revel* den minister van financiën verzocht een staat over te leggen van allen die traktement of vergoeding genieten, op welken grond dan ook, zonder dat zij wezenlijk een ambt bekleeden. De minister heeft dat toegezegd. Vooral in het Napelsche en op Sicilië komt dit misbruik veel voor, en het is daar het werk der *Bourbons*, die dikwijls vijf of zes titularissen voor één ambt benoemden. De heer *Liborio Romano* heeft zich door het volgen van dit stelsel zeer onpopulair gemaakt, en ook de Garibaldische ministers hebben het niet nagelaten.

Uit Napels verneemt men, dat generaal *Cialdini* door zijne ronde en vastberaden houding groot vertrouwen begint in te boezemen. Hij legt, omdat het noodig is, gestrengheid aan den dag, maar de berigten, die daaromtrent verspreid worden, zijn zeer overdreven. Niemand wordt gefusilleerd alleen op vermoeden, dat hij met de roovers heult. De generaal denkt in September het met de roovers geklaard te zullen hebben, en dan zal de koning zich naar Napels begeven.

De zusters van Santa Clara in het klooster van San Lucca te Potenza hebben aan graaf *de San Martino* vóór hij zijn ontslag nam een adres aangeboden, houdende verzoek haar klooster en daarbij behoorende goederen te mogen behouden. Zij gaven daarin de hoop te kennen, dat hij haar niet zou beschouwen als den roemrijken staat van zaken waarin Italië zich thans verheugt vijandig te zijn, daar zij dien altijd gewenscht en begunstigd hebben, getuige o. a., dat zij hebben deelgenomen aan de leening, namens *Garibaldi*, voor zijne landing te Marsala gesloten, dat zij 500 gulden gestort hebben ter ondersteuning van den opstand van Lucanië, dat zij het eerst te Potenza de Italiaansche vlag hebben geheschen, dat zij hebben bijgedragen voor den aan *Garibaldi* aangeboden eeredegen, en dat menigeen onder haar zich er op beroemt, dat haar echtgenoot in den strijd voor de vrijheid zijn dood gevonden heeft.

Het gerucht van een aanslag op het leven van *Frans II* is uit de lucht gegrepen.

WEENEN, 22 Julij.

Baron *Vay* heeft heden een afscheidsgehoor bij den keizer gehad. Hij is, zegt men, gezind, te Pesth voor de aanneming van het reskript te ijveren, mits er punten in gevonden worden, die tot verdere vreedzame onderhandelingen kunnen leiden.

Men verzekert, dat de Rijksraad ten minste voor vier weken verdaagd zal worden, ingeval de Hongaarsche Landdag geen afgevaardigden zendt. De direkte verkiezingen, die dan zullen worden uitgeschreven, zullen dan in die vier weken moeten plaats vinden. Men heeft intusschen hier nog al hoop, dat de Landdag afgevaardigden zal benoemen en verwacht ten deze veel goeds van de pogingen van den heer *Vay*, die er voor is, en zal trachten eene overeenstemming tusschen zijne partij en die van den heer *Deak* tot stand te brengen.

Graaf *v. Auersperg* heeft voor de hem aangeboden betrekking van landvoogd van Bohemen, in plaats van *Forgach*, bedankt.

De veldtuigmeester, graaf *Clam-Gallas*, is uit Praag herwaarts ontboden. Men denkt, dat dit wegens te nemen militaire maatregelen is geschied. Den 20. heeft generaal *Benedek* een langdurig onderhoud met den minister van oorlog, graaf *Degenfeld*, gehad.

Uit Pesth meldt men van gisteren, dat daar de keizer het door de regterlijke konferentie aangenomen ontwerp heeft aangenomen, graaf *Apponyi*, althans voorloopig, *judex curiae* en president van het Hoogerhuis zal blijven.

De Sultan is, naar men uit Konstantinopel meldt, van plan, de Europesche financiële kommissie, die gedurende haar bijna zesjarig bestaan niets tot stand gebragt heeft dan de verongelukte leening van *Mires*, te ontbinden.

BERLIJN, 23 Julij.

De voordragten, betreffende verandering in de organisatie der landweer zijn nu in zooverre gereed, dat ze ter onderzoek aan eene kommissie zijn toegezonden, om daarna tot wetsontwerp te worden omgewerkt.

Ter gelegenheid, dat sprake is van graaf *v. Schleinitz*, door graaf *Bernstorff* als minister van buitenlandsche zaken te doen vervangen, zegt een onzer bladen, dat de heer *Bernstorff* behoort tot de konservatieven en tijdens den Italiaanschen oorlog zeer er op aangedrongen moet hebben, dat men Oostenrijk zou ondersteunen.

In Oost-Friesland, hetwelk vele jaren lang een deel van den Pruissischen staat uitmaakte, is het plan geopperd om den 4 Augustus, den eersten zondag na den geboortedag van wijlen koning *Frederik Willem III*, in alle kerken dier provincie een Te Deum voor de redding des konings te houden.

Naar men uit Kassel schrijft, is de keurvorst niet genegen toe te geven in de zaak der konstitutie.

Uit Petersburg schrijft men van het laatst der vorige week, dat er eene zoo verstikkende hitte heerscht, dat ieder die maar eenigzins de middelen er toe bezit de stad ontvlugt, terwijl de ongelukkigen, wien dit niet mogelijk is, zich zoodra ze maar de helletjes, die men fabrieken en kantoren noemt, kunnen verlaten, als het ware half gebraden in het water dompelen.

LONDEN, 23 Julij.

De heer *Gladstone* heeft verzocht niet in aanmerking te komen voor het lidmaatschap van het Parlement ter vervanging van lord *Russell*. Deze heeft gisteren van zijne kiezers afscheid genomen, in eene rede, waarin hij de onderscheidene politieke kwestien behandeld heeft, welke het land, terwijl hij in het Lagerhuis zitting had, hebben bezig gehouden. Ten aanzien der reforme-kwestie, zeide hij, dat die alleen op eene bevredigende wijze kon worden opgelost, wanneer de Engelsche natie daaromtrent eenstemmig dacht.

Zaturdag avond zijn in drie wagens de Kossuthbanknoten en de platen van die biljetten aan de bank gebragt, waar zij, volgens de uitspraak van de regtbank, zullen worden vernietigd.

De bevolking van Schotland bedraagt, volgens de jongste telling, 3,061,117 zielen.

In de papierfabrieken van het Vereenigd Koningrijk zijn tusschen de 80,000 en 100,000 personen werkzaam.

De alhier gevestigde assurantie-maatschappijen hebben besloten aan de wed. *van Braidwood*, het hoofd der Londensche brandweer, die bij den laatsten grooten brand zoo jammerlijk om het leven is gekomen, een geschenk van p st. 7000 te geven.

— 24 *Julij.* Gec. 89⅞; Peru 4½ pCt. 96¾, 3 pCt. —; Venez. 3 pCt. —; 1 pCt. —; Port. 3 pCt. 46⅞; Sp. 3 pCt. —, 2 pCt. —; Russ. 4½ pCt. —, 5 pCt. —, Sard. 5 pCt. —

PARIJS, 23 Julij.

Men zegt, dat de keizer den 25 of 26 dezer te Fontainebleau teruggekeerd zal zijn.

Aan het slot van een artikel over de diskussiën in het Engelsch parlement nopens den afstand van Sardinië, zegt de *Constitutionnel*:

»Met nadruk herhalen wij, dat noch de keizerlijke regering, noch Frankrijk, vertegenwoordigd door zijne vergaderingen, noch de opinie des lands, vertegenwoordigd door de pers, er aan denkt, van den koning van Italië de opoffering te verlangen van Sardinië, dat zoo bij uitstek Italiaansch gewest, dat niet zonder rouw van het overig Italië zou scheiden."

Men zegt, dat de aftreding van prins *Gortschakoff* als Russisch minister van buitenlandsche zaken niet onwaarschijnlijk en het ontslag van graaf *Kisseleff* als gezant bij ons hof zoo goed als zeker is. De gezant zou zijn ontslag verzocht hebben, omdat zijn ouderdom en gezondheidstoestand hem niet meer toelaten in een zoo bewogen tijd, als de tegenwoordige, waardiglijk de betrekking van gezant te bekleeden. Als zijn opvolger noemt men graaf *Schouwaloff*.

De Russische gezant bij het hof van Rome, die zich thans hier bevindt, zegt, naar men verhaalt, dat de Paus hem herhaaldelijk verklaard heeft, dat hij, noch eenig ander Paus in schikkingen zou treden, die de wereldlijke magt of het onafhankelijk bestuur van den Heiligen Stoel in de waagschaal kunnen stellen. »*L'empereur Napoleon*," moet de Paus gezegd hebben, »*s'agite comme le diable dans un bénitier;*" om eene schikking niet voor altijd onmogelijk te maken liet hij hem maar zijn gang gaan, maar hij zou nooit de man zijn, die de Rom. kwestie oploste."

De heer *Crémieux* zal *Mirès* in appèl verdedigen. Menigeen in de hoogere kringen maakt zich, voor zich zelven, ongerust wegens dat proces.

Zaturdag werd te Sens met veel plegtigheid het standbeeld onthuld voor den beroemden scheikundige *Thenard*.

De *Courrier de Lyon* berigt, dat de heer *Bernard*, direkteur eener weverij te Lyon, bij het doorzoeken van familiepapieren een *adres aan het volk* gevonden heeft, geschreven door *Charlotte Corday* den dag vóór hare gevangenneming. Er bestaan nog 5 eigenhandig geschreven stukken van deze onverschrokken martelares.

De hofdames der keizerin schrijven voor tijdverdrijf een roman, met behulp van den letterkundige *Merimée*.

In eene zieken-inrigting te Cette hebben 15 pleegzusters, zonder het te weten, zich vergiftigd, door het eten van soep, bereid met belladona, welk kruid in den tuin van het gesticht in overvloed groeit, en door eene der zusters als onschadelijk was aangezien. Spoedig aangebragte hulp heeft haar allen in het leven behouden.

Volgens de berigten uit Madrid duren de arrestatien in Andaluzie voort.

— 24 *July.* Rente op tijd 3 pCt. 67.70; Oost.-Fr. Spw. 481; Sp. 3 pCt. 47⅛, 2 pCt. —.

BRUSSEL, 24 Julij.

De kiezers zijn tegen den 1. opgeroepen ter herkiezing van leden voor den gemeenteraad. Men verwacht, dat alle raadsleden, die zich voor de leening hebben verklaard, zullen herkozen worden. Sommigen meenen dat de minister van binnenl. zaken en de tijdelijk met de portefeuille van financien belaste minister van justicie dan zullen aftreden.

ADVERTENTIEN.

*** Aan allen, die mij bij het gevaar waarin ik door den brand van gister avond heb verkeerd, van hunne belangstellende deelneming hebben doen blijken, bijzonder aan de uitstekende directie der Policie en van het Brandwezen, dat door zijne krachtdadige hulp het allerdreigendst gevaar heeft afgewend, wordt bij deze mijnen hartelijken en innigen dank toegebragt.

Utrecht, 25 Julij 1861. O. J. DE HAART Az.

PARK TIVOLI.

*** Op **Donderdag** den 25. Julij

groot Instrumentaal Concert

TE GEVEN

door het bekende Orkest van den Heer J. EDUARD STUMPFF, te Amsterdam. No. 4 en **laatste** van het Abonnement.

PROGRAMMA.

EERSTE AFDEELING.

1. Ouverture Felsenmuhle. . . . . *Reissiger.*
2. Das Liebesmahl der Apostel »Tongemälde". . . . . *R. Wagner.*
3. Grande fantaisie sur des motifs de l'Opéra La favorite. . . . . *F. Dunckler.* Met Obligaat fagot, Trompet en Trombone à cilyndre voor te dragen door de Heeren J. D. M. H. DE LA FUENTE, A. EEKHOF en H. HEUKEROTH.
4. Traumbilder fantaisie . . . . . *Lumbye.*

TWEEDE AFDEELING.

1. *a.* Ouverture . . . . .
b. Scherzo (Allegro Vivace.)
c. Allegro Apassionato .
d. Andante con Espressivo.
e. Hoohzeits Marsch. . — zum Sommer Nachts-traum. *F. Mendelssohn Bartholdy.*
2. **Ave Maria** Lied van F. SCHUBERT fantastisch gearrangeerd voor Solo Violoncello met accompagnement van kwartet, Bromstemmen, Clarinet en Koperinstrumenten . . *C. Stumpff.*
3. Fantaisie nach eine Melodie von Abt »SCHEIDEN THUT WEH" . . . . *A. Berlijn.* Met Solo Viool, Violoncello, Es Clarinet (in die Ferne) Cornet à Pistons en Trombone à Cilyndre voor te dragen door de Heeren A. IBUHS, W. C. DEN DEKKER, J. W. KLEINE, J. HEUKEROTH en H. HEUKEROTH.

PS. HH. Abonnees worden herinnerd aan Art. 4 van het Abonnement, dat *Logeergasten geen vrijen toegang* hebben, maar daarvoor betaald wordt het gewone entree, even als aan Art. 11 en 12, dat kinderen en dienstbođen het volle entree moeten betalen.

Aanvang ten 7 ure. De Ondernemer,
Entrée *f* 1.00 de persoon. J. WOLTERS.

VERPACHTING VAN BOOMVRUCHTEN te Montfoort,

*** op *Vrijdag der* 9. *Augustus* 1861, 's morgens om 11 ure, ten huize van T. VAN DIJK, in het Logement *de Gouden Leeuw*, aldaar.

*** Men zal op Zaturdag den 3. Augustus 1861, des namiddags ten vijf ure, te Utrecht, achter St. Pieter, in het openbaar verkoopen:

No. 1. Het allergunstigst gelegen en voor weinige jaren nieuw gebouwd LOGEMENT en KOFFIJHUIS, genaamd **HOTEL LA STATION** met ERF, GROND en TUIN, te zamen groot 11 roeden, 67 ellen, te Utrecht buiten de Catharijnebarrière aan het Stationsplein van den Rijnspoorweg.

Bestaande beneden in eene ruime Vestibule, Koffijkamer met Buffet, Billardkamer, vier Kamers, Keuken, Berghok, Poetshuis, drie Aisances, Loods met Gazkuip en Kelder onder het geheele huis; — boven in eene spatieuse Zaal met Buffet, met negen glazen deuren toegang gevende tot een Balcon, uit, zigt hebbende op den Rijnspoorweg, Billardkamer, twaalf Kamers en twee Aisances; — voor de Huizinge eene Warande uitkomende aan het Stationsplein.

Te aanvaarden den 1. November 1861.

No. 2. Een perceel GROND, groot 8 roeden; 11 ellen, gelegen als voren, nabij het Stationsplein, aan den Straatweg.

No. 3—6. Vier percelen GROND, ieder groot 8 roeden, 89 ellen, gelegen als voren.

No. 7. Twee HUIZEN onder een dak met KOEPEL, STAL, TUIN, ERF en GROND, te zamen groot 9 roeden, 4 ellen, staande en gelegen als voren.

Bevattende de eene Huizinge vier zoo boven- als benedenkamers, twee Aisances, Keuken, Zolder met 2 afgeschoten Kamertjes en Kelder; — de andere Huizinge vijf zoo Boven- als Benedenkamers, Aisance, Keuken, Zolder met afgeschoten Kamertje en Kelder.

De percelen Nos. 2 tot en met 7 allen bijzonder geschikt tot den aanbouw van huizen, zijn dadelijk te aanvaarden.

De percelen kunnen worden bezigtigd des Woensdags en Vrijdags, van 's morgens 11 tot 's namiddags 3 ure, op vertoon van een Toegangbillet afgegeven door den Notaris BORRET te Utrecht.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris BORRET voornoemd. *Brieven franco.*

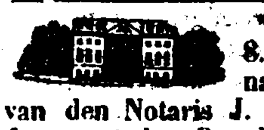

*** Men zal op Donderdag den 8. Augustus 1861, ten één ure na den middag, ten overstaan van den Notaris J. C. SCHADEE te Zeijst, *in het Logement der Broedergemeente* aldaar, in het openbaar verkoopen:

Eene HUIZINGE met ERF, GROND en TUIN, staande en gelegen te Zeijst, aan de Oostzijde der Dorpstraat, Wijk A, No. 70, bevattende zeven zoo Boven- als Benedenkamers, Keuken, Kelder, Zolder, Schuurtje en Bergplaatsen, Kadaster Sectie B, Ns. 340 en 837. Te aanvaarden primo September 1861.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van hovengenoemden Notaris.

*** Op Zaturdag den 31. Augustus 1861, des voormiddags ten 1 ure, zal men aan het Lokaal van verkoopingen te Utrecht achter Sint Pieter verkoopen:

1. Eene **Kapitale HOFSTEDE** met soliede betimmering, bestaande in BOUWMANSWONING, gemerkt no. 61, met ACHTERHUIS en STALLING voor 40 stuks Hoornvee, ZOMERHUIS, SCHUUR met Stalling voor 2 Paarden en 25 stuks Hoornvee, zesroedige HOOIBERG en uitmuntend WEI-, HOOI-, BOUW- en BOSCHLAND, te zamen groot 27 Bunders, 10 roeden, 40 ellen, gelegen onder de gemeente Kamerik Mijzijde in het dorp.

2. Een en twintig Bunders, 52 roeden, 60 ellen uitmuntend WEI-, HOOI-, BOUW- en BOSCHLAND, gelegen ten noorden naast het voorgaande perceel.

Eerst ieder afzonderlijk en daarna in massa.

3. Drie Bunders, 51 roeden, 60 ellen best WEILAND, gelegen in Twaalfhoeven, onder Oostveen, gemeente Maartensdijk, strekkende van de grensscheiding van Lauwenrecht tot aan den Gageldijk, belend ten noordwesten *Maria Visch* en ten zuidoosten den heer *M. A. van Niekerken.*

4. Vijf Bunders, 26 roeden, 20 ellen WEI-, BOUW- en BOSCHLAND, gelegen in den polder Galecop, gemeente Ouden Rijn, strekkende voor van den Galecopper tot aan den Taatschen dijk, belend ten noorden den Heer *F. J. Brands* en de Weduwe en Kinderen van *Jan van Hienen* en ten zuiden Mejufvrouw *A. S. W. de Vree.*

5. Vier Bunders, 78 roeden, 80 ellen BOUW- en WEILAND, gelegen en strekkende als voren, belend ten noorden genoemden Heer *Brands* en ten zuiden het volgende perceel.

6. Twee Bunders, 96 roeden, 60 ellen BOUW- en WEILAND, gelegen en strekkende als voren, belend ten noorden het vorige perceel en ten zuiden Mejufvrouw *de Vree* en de Erven den WelEdelGeboren Heer Mr. *P. Verloren.*

Nos. 5 en 6 eerst ieder afzonderlijk en daarna in Massa.

en 7. Acht Bunders, 91 roeden, 30 ellen uitmuntend UITERWAARDSLAND, genaamd *DE LEUSDENSWAARD*, gelegen aan de rivier de Lek, onder de gemeente Wijk bij Duurstede aan den Nieuwen of Dwarsdijk, belend door de eigendommen van de Weduwe *Spithoven*, Jonkheer Mr. *J. P. Strick van Linschoten* en Vrouwe *van der Horst* geboren *van der Kun.*

Breeder bij billetten en nader onderigt te bekomen ten kantore van den Notaris VAN ZIJDVELD te Utrecht.

*** De ondergeteekende berigt op heden ontvangen te hebben van den laatsten Haringjager, puike **Nieuwe Haring** à 20 en 17½ cent het stuk. Verder te bekomen alles wat tot dit vak behoort.

P. v. D. BOSCH.
Elisabethstraat Lett. D No. 235.

NIEUWE MAATJESHARING.

*** H. A. DE LIEFDE Hz., Jeruzalemsteeg, heeft wederom **versch** en **direkt** van den laatsten Jager ontvangen beste VOLLE en MAATJESHARING, *vet*, *malsch*, *fijnzout*, in smaak en kwaliteit volmaakt, à 20 cts. per stuk, versch MINERAAL WATER à 20, BITTER WATER à 40 cts. per heele Kruik; beste blanke NIEUWE ZOUTEVISCH 12½ ct. per 5 ons, CITROENEN, Bergsche ANCHOVISCH en wat verder tot zijn vak behoort.

*** Eene JUFVROUW, P. G., genegen eenige uren des daags te wijden aan 2 jonge Kinderen, zonder ze bepaald onderwijs te geven, en ook zoo noodig te assisteren in huishoudelijke zaken, adresseere zich met opgave van gevorderde belooning bij de Boekhandelaren J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, O. Gracht over de Bezembrug, franco onder letter V.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 24 Julij.

Tarwe onveranderd; 129 pd. b. Pools. *f* 368; 130 pd. dito *f* 370; 126 pd. dito *f* 350. Rogge als voren; 124 pd. Anclam. *f* 2‧4; 121 pd. Gall. *f* 211; 117, 118 pd. dito *f* 203; op levering iets lager; Julij *f* 190; Oct. *f* 192. Garst hooger verk.; 109 pd. Rost. *f* 195. Boekw. stil; 138/2 pd Nijkerk *f* 242.

J.	GEHUWD.	
18	D. v. Haren Noman en R. Chackleij.	Z.-Bommel.
17	H. Nieuwenhuis en H. H. Weijers.	Zutphen.
18	C. W. Sweerts de Landas Wijborgh en L. J. Dinaux.	Nijmegen.
18	J. L. v. der Willigen en J. C. P. Repelius.	Heemstede.
	BEVALLEN.	
19	K. S. v. den Berg geb. Schomerus, z.	Rotterdam.
21	M. R. L. D. v. Bommel geb. Doffegnies, d.	Haarlem.
20	A. A. Bakhoven geb Lens, z.	Franeker.
22	F. M. Correlje geb. Pijnappels, z.	Rotterdam.
15	T. G. Dijkstra geb. Nijdam, z.	Sneek.
21	A. C. E. Helweg geb Dieker, z.	Amsterdam.
21	H. J. Holterman geb. Kruseman, z.	Buiksloot.
18	M. A. G. A. Hettema geb. de Both, d.	Leeuwarden.
23	S. Jacobson geb. Doctor, d.	Rotterdam.
21	H. Kuijpers geb. Hopman, z.	„
20	C. H. Kruimel geb. Kleinpenning, z.	Amsterdam.
21	E. S. Karseboom geb Brugman, z.	's Hage.
20	H. A. de Lange geb. Fijnvandraat, d.	Harderwijk.
10	A. A. J. Leemkoel geb. Warren, z.	Harlingen.
18	A. J. M C. J. Römer geb. v. Hasselt, d.	's Hage.
20	S. Rensing geb. Blesgraaff, z.	Rotterdam.
20	E. Smith geb. Siewerts v. Reesema, d.	Leijden.
22	M. W. G. Scheltema Beduin geb. Hoog, z.	Amsterdam.
16	R. Vermeulen geb. d'Hont, z.	Middelburg.
18	A. E. Visser geb. Prins, d.	Schiedam.
20	de Vries v. Heijst geb. v. Aken, d.	Gorinchem.
20	A. Verweij geb. Campagne, z.	Tiel.
20	C. Vordeman geb. Alstede, z.	Hoorn.
	OVERLEDEN.	
16	J. Bosch, d., 19 j.	Leeuwarden.
21	Mej. C. M. de Bruyn, 57 j.	Woerden.
19	G. A. de Chalmot, 85 j.	Kampen.
17	P. Dekker, 72 j.	Amsterdam.
22	Mej G. Greidanus, 51 j.	Leeuwarden.
21	E. Lambert, d., 18 j.	Kralingen.
20	G. J. Ringelands, 70 j.	's Bosch.
17	J. P. Rünckel, 46 j.	Grave.
20	C. J. Slingerland, 66 j.	Rotterdam.
19	G. A. v. Stalborgh, d., 23 j.	Wageningen.
16	J. Tuijmelaar, 71 j.	Heerenveen.
21	T. Veenis geb. Wijnberg, 26 j.	Wormerveen.
19	M. C. v. Vleuten geb. Ypma.	

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*).

Julij.	Uren	Wind. rigt.	Wind. kr.	Barom. in O°.	Ther F.	Afwijk d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	*Opmerkingen*
24	2	zw.	5.0	759.74	71.1	— 0.5	0.58	0.	Bewolkt.
	10	zzw.	6.0	58.87	62.4	+ 0.7	0.85	0.1	Betrokken.
24	8	zzw.	7.5	57.91	68.5	+ 1.1	0.80	0.1	Zw. bewolkt.

24 Julij. 's morg. Barometerhoogten in afdalende orde: Parijs, Utrecht, Portsmouth, Havre, Brest, Plymouth en Hartlepool. Grootste verschil = 9.0.

Prijzen der Effekten.

AMSTERDAM 24 Julij 1861.

Nederland.					
Werkel. Schuld	2½ pCt.	63½	63¾	63 9/16
„ „	3 „	75 5/8	75 11/16	75 5/8
„ „	4 „	98¾	98 7/8	98 7/8
Oostindische Leening .	4 „	96 5/8		
Amortisatie-Sindikaat.	3½ „	92 7/8		
Aand. Handelm. . . .	4½ „	132 7/8	133	132 7/8
Rijn-Spoorweg 2e L. .	4½ „	100		
België.				
Certifik. bij *Rothschild*	2½ „	55 5/8		
Spanje.				
Obligatiën	2 „	41 15/16	42 1/16	42 1/16
„	3 „	50¼		
„ Binnenl. . .	3 „	47½	47 5/8	47½
Amortisable Schuld		16½	16 5/8	
Bewijzen Coupon		5 9/16		
Portugal.				
Obligatiën	3 „	46 15/16	47	47
„ 1856/59 . . .	3 „	46½	46 9/16	46 9/16
Rusland.				
Oblig. *Hope & Comp.*	5 „	102 7/8	103	103
Oblig. 1828/29	5 „	101		
Cert. 1840	4 „	76¼		
„ Orig. 2e, 3e, 4e L.	4 „	75 15/16	76	
„ „ 5de L. . .	4 „	74¾		
Oblig. 5de Serie. . . .	5 „	82½		
„ 6de Serie 1855	5 „	94 7/8		
„ te Londen 1859	3 „	60 5/16	60 7/16	60 3/8
„ bij *H. & Co.* 1860	4½ „	89¾		
Certifik. van Assig. . .	6 „	56½		
Oostenrijk.				
Oblig. Metalliek	5 „	46 3/8	46 3/8	46 3/8
„ Metalliek	2½ „	24½		
„ Rente Amst. . .	5 „	69 9/16	69 11/16	69 5/8
„ Nat. 1854	5 „	54 11/16	54 7/8	54 7/8
Bankaktiën		633½	634	
„ 1860		366		
Braziliê.				
Geldleening 1860 . . .	4½ „	86½		
Amerika.				
Ecuad. Obligatiën 1855.		12¼		
Venez. Obligatiën . . .	1½ „	17 7/8		
Gren. Obligatiën . . .	4½ „	14½	14 9/16	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 175
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Vervolg der zitting van Woensdag 10 *Julij* 1861.

De heer *H. Verloren* wenscht zijne stem te motiveren, waarom hij voor het voorstel zal stemmen. Indien hij gestemd is voor eene trapsgewijze vermindering van dezen post, ten einde alzoo tot eene geheele opruiming daarvan te geraken, dan is dit geenszins omdat hij die uitgaven niet nuttig acht. Integendeel, hij houdt zich overtuigd dat die eene heelzame werking kunnen hebben Maar dit is hem niet genoeg om die uitgaven te bestendigen. De Prov. Staten kunnen onmogelijk alles wat heilzaam en nuttig is ondersteunen. De begrooting zou dan spoedig minstens viermaal hooger klimmen. Dit ligt ook niet in hunne roeping. De uitgaven, welke zij bevelen, behooren zich te bepalen tot zoodanige onderwerpen die het beheer en bestuur der prov. betreffen of hun door de wet opgelegd worden. Zij zijn niet geroepen om over de beurzen der ingezetenen te beschikken om andere zaken en inrigtingen, hoe nuttig en heilzaam ook, te subsideeren. Het behoort aan de ingezetenen zelven overgelaten te worden of zij daartoe al dan niet willen bijdragen. Het ligt niet op onzen weg hen daartoe door het uitschrijven van lasten, in de prov. te heffen als het ware te dwingen. Een der Sprs. heeft er zich op beroepen dat de Staat daarvoor gelden geeft en dus de Prov. Staten dit voorbeeld wel kunnen volgen. Men zou daar tegen over kunnen stellen dat de gemeente-besturen, zoover Spr. bekend is, daar geene subsidien voor geven. Maar bovendien bestaat er voor den staat eene reden, waarom deze, zoo al niet wettig dan ten minste zedelijk, verpligt is aan de kerkgebouwen ondersteuning te verleenen, omdat de staat, zoowel in vroegere tijden als ook nog in den aanvang dezer eeuw, herhaaldelijk kerkelijke- en geestelijke goederen tot zich genomen heeft, die bepaald de bestemming hadden om uit de opbrengsten daarvan de leeraars, geestelijken en kerken te onderhouden. Diezelfde Spr. heeft er ook op gewezen, dat de wet ons uitgaven oplegt voor het onderwijs en niets meer bevorderlijk is om het onderwijs te bevorderen en te doen gedijen dan de godsdienst, zoodat wij zeer konsekwent handelen door subsidien te geven aan kerkgebouwen. Spr. meent echter dat, wel is waar de subsidien voor het onderwijs aan de Staten zijn voorgeschreven bij eene wet, maar dat men, het moge dan konsekwent zijn of niet, die verpligting niet buiten de wet om geheel vrijwillig behoeft te gaan uitbreiden tot het bouwen en herstellen van kerkgebouwen en zoo vele andere zaken die op het onderwijs eene nuttige strekking kunnen hebben. Spr. is ten slotte van oordeel dat het ongeraden is om de uitgaven voor dezen post, nu dadelijk geheel te laten vervallen. Hij wil die aanvankelijk slechts voor een gedeelte verminderen. Mogt ook zelfs dit voor het jaar 1861 ongelegenheden baren, zoo als de heer *Calkoen* vreest, dan is hij er voor, dien voor ditmaal op het oude bedrag uit te trekken.

De heer *v. Hardenbroek* vraagt aan Gedep Staten of zij door de voorgestelde vermindering in moeijelijkheden kunnen geraken wegens voorloopig toegezegde subsidiën. Is dat niet het geval, dan zal Spr. zich met het voorstel kunnen vereenigen, met het oog op weglating van dien post in 't vervolg.

De heer *G. J. Verloren* acht het voor zich overbodig zijne stem tegen het voorstel te motiveren. Spr. zal alleen een punt door den heer *Boer* geopperd weêrleggen. Dat lid heeft het doen voorkomen alsof de posten willekeurig, wat de cijfers betreft, op de begrooting waren neêrgezet. Spr. zegt echter dat in deze wel degelijk eene verhouding bestaat en het oog is gevestigd op de gemiddelde behoeften van de verschillende kerkgenootschappen, terwijl uit de rekening van Gedep. Staten blijkt, dat de post van *f* 2000 niet enkel voor Herv. kerkgebouwen, maar ook voor Luthersche en Israëlitische dient; zoo is aan de Luthersche gemeente te Amersfoort *f* 400 verleend en aan de Israëlitische *f* 300.

Den heer *Boer* waren deze feiten bekend; hij merkt evenwel op, dat de heer *Verloren* wel zegt, dat de cijfers gesteld zijn met in acht name der verhouding tusschen de behoeften der beide kerkgenootschappen, maar niet, waarnaar die verhouding berekend is. Dit is intusschen het punt in kwestie; hieromtrent heeft hij inlichting gevraagd. De vorige Spr. heeft dus eene inlichting beloofd, die hij niet gegeven heeft.

De heer *de Muralt* zegt, naar aanleiding van het beweren van den heer *Menso*, dat het hier geen beginsel geldt en geen gronden voor het voorstel zijn aangevoerd, te meenen, dat hij vrij duidelijke gronden heeft aangevoerd, nl. bezuiniging met het oog op de toenemende behoeften vooral voor het onderwijs, op alle zulke uitgaven, die eigenlijk niet ten laste der provincie moesten komen, en het doel om zoodoende tot afschaffing van den geheelen post te geraken. Een man, die zoolang zitting heeft in eene parlementaire vergadering als de heer *Menso* moest dat doel hebben kunnen begrijpen. Het is de meest rationele wijze van procederen in eene vergadering, waar blijkbaar een geest van vooruitgang heerscht, maar waarin toch enkele behoudende leden zijn, die moeijelijk, ter wille van een beginsel, van het bestaande zijn los te maken. De heer *Menso* neme *Jeremie Bentham's Théorie des assemblées politiques et délibérantes* ter hand en hij zal zien dat dit eene gebruikelijke wijze is, om in vergaderingen tot het doel te geraken. Spr. erkent dat een nuttig gebruik van de subsidien is gemaakt, maar dat is voor de staten geen reden om bij voortduring te blijven hechten aan het behoud van subsidien. De heer *v. Beeck Calkoen* heeft gezegd, dat de kerkgenootschappen zelven voor hunne kerken moeten zorgen; dat zullen zij ook doen, zonder subsidie van de Staten. De heer *Cordes* redeneert bij analogie uit de pligten op de staten rustende met betrekking tot het onderwijs. Spr. kan zich daarmede niet vereenigen, want op die wijze zou men geheel te niet doen het groot staats-beginsel van scheiding van kerk en staat, en dat zullen de staten toch niet verlangen. De heer *Menso* spreekt van een regt der gemeenten op subsidie, omdat zij sedert 40 jaren opcenten betaald hebben, waaruit aan andere gemeenten subsidiën zijn betaald. Moet die beschouwing opgaan, dan zal men onderscheidene posten van uitgaaf nooit kunnen veranderen. De heer *v. Beeck Calkoen* heeft te kennen gegeven, dat de aanneming van het voorstel welligt administratieve moeijelijkheden zou kunnen veroorzaken; dat is Spr's doel niet, en mogt men verklaren, dat met het oog op de sinds 40 jaren bestaande gewoonte, voorloopige toezeggingen zijn gedaan, dan is hij bereid zijn voorstel te wijzigen.

De heer *Menso* zal niet treden in de gronden door den vorigen Spr. aangegeven, maar wil toch het beginsel van bezuiniging toetsen aan de begrooting, en dan komt hij tot het resultaat, dat met het streven naar bezuiniging de behoeften en belastingen steeds geklommen zijn. Men is dus in dat bezuinigen zeer slecht geslaagd. Het is waar, als men dien post weglaat dan bezuinigt men, maar op dit hoofdstuk zijn meer posten waarvoor de beurs der ingezetenen wordt geledigd om zaken te ondersteunen die nuttig zijn; en datzelfde 8e hoofdstuk heeft tengevolge van bezuiniging eene zoodanige uitbreiding ondergaan, dat de posten van zes tot twintig artikelen vermeerderd zijn. Het doel kan goed zijn, zegt Spr., maar de uitkomst blijkt niet er aan te beantwoorden.

De heer *G. J. Verloren* zegt, ter beantwoording der aanmerking van den heer *Boer*, dat hij niet aangewezen zou hebben, de wijze waarop over de posten beschikt was, dat door de ingekomen aanvragen de behoefte kenbaar wordt, en na de cijfers op de begrooting berekend zijn; hij verwijst nogmaals naar de rekening en verantwoording, waaruit blijkt, dat in dat jaar, naar verhouding voor Hervormde kerken met die der Luthersche en Israëlitische, nagenoeg evenveel aan toelagen is verstrekt, als voor de R. Katholieke kerkelijke gebouwen.

De heer *Boer* zegt, naar aanleiding van het gesprokene door den heer *Menso*, dat het beginsel om te bezuinigen bij hem geheel secundair is. De heer *Menso* wijst op uitbreiding van behoeften en belastingen, ondanks alle pogingen tot bezuiniging, maar Spr. meent, dat dit verschijnsel zich in elken staat zal voordoen, die zich ontwikkelt; daarmede gaat dan echter gepaard vermeerdering van gegoedheid en rijkdom om in die behoeften te voorzien, en daarvan heeft men ook in dit gewest toch wel de bewijzen. Het beginsel, waarvan Spr. uitgaat is, dat hij van de uitgaven wil zien verdwijnen die posten, welke niet op de eigenlijke werkzaamheden van den staat betrekking hebben, In de eerste plaats mag daaronder zeker gerekend worden de godsdienst, als geheel tot het innerlijk leven van den mensch behoorende, en daarom wenscht Spr. dan ook, dat elke gezindheid zooveel mogelijk voorzie in de middelen benoodigd ter vervulling harer godsdienstige behoeften. Spr. merkt ten slotte, nog op dat tusschen den heer *Verloren* en hem zeker kwalijk verstand schijnt te bestaan, dat hij niet weet hoe weg te nemen. Dat lid heeft nu gezegd: het blijkt dat er billijk gehandeld wordt, uit de omstandigheid, dat voor de Hervormde kerken even veel gegeven is als voor de R. Katholieken. Spr. vraagt echter welke grondslag voor de raming van de behoefte dier beide kerkgenootschappen is aangenomen en die vraag is niet beantwoord, hoogst waarschijnlijk omdat zij niet beantwoord kan worden.

De heer *v. Nooten* ondersteunt de voordragt van Gedep. Staten. De komm., zegt Spr., heeft in haar verslag geen melding gemaakt van die posten, naar hij meent, omdat de leden ter volle overtuigd waren van de noodzakelijkheid om die te bestendigen. Een aantal gemeenten in de provincie toch is niet in staat hare kerkgebouwen zonder hulp te onderhouden. Wanneer nu de vergadering den post opheft zullen zij in een ongelukkigen toestand komen. Spr. gelooft ook niet, dat die post zulk eene verbazende bijdrage zal zijn tot vermindering der uitgaven.

De heer *de Muralt* herinnert, dat hij zich bereid verklaard heeft zijn amendement te wijzigen als Gedep. Staten verklaarden dat reeds toezeggingen gedaan waren. Zoo echter de leden van Gedep. Staten op de herhaalde uitnoodiging ten deze niet antwoorden, zal Spr. zijn amend. onveranderd moeten laten.

De *Voorz.* wilde juist die ophelderingen geven toen de vorige Spr. het woord nam. In de mem. van toel. zegt Spr., is gezegd, dat er reeds voor *f* 1000 toezeggingen zijn gedaan. Ook zijn er nog andere aanvragen ingekomen, die voorloopig zijn toegezegd. Die toezeggingen evenwel zijn afhankelijk van het al of niet beschikbaar stellen van fondsen, en verbinden de vergadering in geenen deele.

De heer *Broers* zal zich tegen het voorstel verklaren, alleen, omdat hij gelooft, als het wordt aangenomen, dit zou kunnen aanleiding geven tot moeijelijkheden in de administratie en verhinderen de volvoering der beloften die welligt reeds gedaan zijn. Wat er ook van het beginsel zij, Spr. is het met den voorsteller eens, en hij ook wenscht, dus dat in het vervolg geene subsidien meer worden gegeven ten behoeve van kerken. Geheel stemt Spr. ten deze in met den heer *v. Beeck Calkoen*, die zegt, dat de leden der gemeenten zooveel belang in hunne eeredienst stellen dat geen subsidie noodig is. Een ander lid zegt, dat er wel subsidien worden gegeven voor het onderwijs, maar Spr. merkt aan dat dit niet gelijk staat; vooreerst toch ligt dit in de wet en ten tweede bestaat er bij de ingezetenen veel minder gezindheid om te geven voor het onderwijs dan wel voor de eeredienst, en daarom meent Spr. dat met het oog op het beginsel van afscheiding van kerk en staat, en ook om te bezuinigen voor het onderwijs, de Staten in het vervolg subsidien voor kerkgebouwen niet meer moeten verleenen.

De heer *de Muralt* vemindert de beide posten alsnu elk op $^{3}/_{4}$ in plaats van op de helft, daar hij geen ander middel ziet om het beginsel te zien uitmaken, wijl toch een afzonderlijk voorstel niet tot de orde van den dag zou behooren.

De heer *Bastert* herinnert, dat juist leden, die tegen het voorstel gesproken hebben, beweerd hebben dat zoolang de post op de begrooting bleef het beginsel zelf niet zou worden behandeld. Spr. wenscht nu aan Gedep. Staten te vragen: wat zij, als het amend. wordt aangenomen, tot rigtsnoer zullen stellen bij eene volgende begrooting? Zal men de posten weglaten, dan is het beginsel nu aan de orde; zal men ze er weêr opbrengen, dan zal men dezelfde diskussien weer hooren. Spr. wenschte, indien het beginsel aan de orde is, daarover nog wel wat te hooren en te spreken.

De heer *v. Beeck Calkoen* zegt, dat wat de heer *Bastert* eigenlijk beoogt niet wel te bereiken zal zijn. Hij gelooft niet, dat men deze verg. kan laten uitmaken, het beginsel dat Gedep. Staten zullen volgen bij de begrooting voor 1863.

De *Voorz.* heeft niets hierbij te voegen, en meent, dat als de begrooting voor 1863 wordt ontworpen, Gedep, Staten die zullen voorstellen gelijk zij alsdan zullen noodig oordeelen.

De heer *Bastert* neemt in zooverre akte hiervan, dat door de aanneming van het amendement niet geacht zal worden aan Gedep. Staten een weg te zijn aangewezen.

De *Voorz.* merkt nog aan, dat de kwestie van beginsel niet beslist wordt en dat het voorstel alleen kan teweeg brengen, dat er zooveel minder zal worden uitgetrokken.

In stemming gebragt, wordt het amendement verworpen met 15 stemmen tegen de HH. *v. Bel*, *Meteterkamp*, *v. Beeck Calkoen*, *v. Reede*, *Jongeneel*, *Vos*, *de Heus*, *v. Hardenbroek*, *H. Verloren*, *de Muralt*, *de Kock*, *Voet*, *Boer* en *Ram*.

Beide posten worden nu zonder omvraag aangenomen, gelijk mede de volgende artt. tot no. 77. Daarna wordt de zitting voor een kwartier uurs geschorst.

Bij het hervatten der werkzaamheden is aan de orde:

No. 77. *Kosten met de aangelegenheden van den waterstaat in verband staande* *f* 400.

De *Voorz.* zegt, naar aanleiding eener opmerking der komm. dat uit de mem. v. toel. blijkt waartoe de post sub litt. *a* eigenlijk is bestemd; men had er ook kunnen bijvoegen, hoe het met het plaatsen dier verkenmerken staat waarover de komm. spreekt, hetgeen Spr. nu tevens mededeelt. Er zou eene waterpassing toe noodig zijn, die veel arbeid en geld zou kosten. Gedep. Staten hebben daarom de medewerking van den minister van binnenl. zaken verzocht, welke korrespondentie vruchten belooft te dragen. Daarom is hiervoor niets op de begrooting gebragt.

Zonder omvraag wordt deze post met de volgende dezer afd. goedgekeurd.

Het eerste art. der volgende afd. wordt zonder diskussie aangenomen.

No. 79. *Bijdrage tot rentebetaling en aflossing der geldleening ten laste van den mac-adamweg van Utrecht naar Schalkwijk* *f* 2000.

De heer *de Muralt* herinnert, dat bij eene vorige gelegenheid Gedep. Staten is aanbevolen met het rijk te onderhandelen tot te gemoetkoming in het onderhoud van dien weg. Spr. vraagt naar aanleiding daarvan, of gedurende het laatste jaar iets gedaan is voor de overname door het rijk.

De *Voorz.* antwoordt, dat Ged. St. reeds meermalen er op hebben aangedrongen en het oog op de zaak blijven gevestigd houden, doch dat geene andere beschikkingen genomen zijn.

De heer *de Muralt* zegt den voorz. dank voor deze inlichting. Hij heeft de vraag gedaan, omdat hij ook meent in deze partij te mogen trekken van de omstandigheid, dat de tegenwoordige minister van binnenl. zaken door zijne vroegere betrekking zoo goed met de zaak bekend kan zijn.

De heer *v. Beeck Calkoen* zegt nog, dat de heer

v. Asch v. Wijck de zaak in de Tweede Kamer ter sprake gebragt en met klem verdedigd heeft, maar dat juist het onthaal van dit voorstel in de Kamer Gedep. Staten heeft ontmoedigd in het doen van nadere stappen.

Zonder omvraag wordt hierop het art. met de volgende van dit hoofdst. aangenomen, waarna wordt overgegaan tot de begrooting der inkomsten, de post voor onvoorz. uitg. blijvende aanstaan tot nadat beslist zal zijn over den mede aangehouden post der subsidiën voor het onderwijs.

Hoofdst. I en hoofdst. II afd. I worden achtereen volgende aangenomen.

Afd. II. *Heffing voor het gebruik van openbare bare wegen, enz. f* 3605.

De *Voorz.* herinnert hierbij, dat de komm. in overweging geeft alsnog eene openbare verpachting van den tol op den weg van Houten naar den Lekdijk te beproeven. Daartegen bestaan geene bezwaren, en Gedep. Staten zullen hieraan het noodige gevolg geven.

Na deze toezegging, wordt deze afd. zonder omvraag aangenomen, even als achtereenvolgens alle verdere posten der begrooting voor inkomsten, die mitsdien blijft vastgesteld op *f* 76876.06.

Aan de orde is alsnu het voorstel van Gedep. Staten betreffende de verpachting van het grasgewas, dat zonder diskussie wordt aangenomen;

het rapport betreffende het verzoek der gemeente Maartensdijk om subsidie voor het onderwijs, konkluderende tot het uitbrengen van een adv. tot afwijzende beschikking.

De heer *v. Beeck Calkoen* merkt op, dat in de geheele prov. geene gemeente is, waar de hoofdel. omslag met meer moeite omgeslagen wordt. Het is merkt Spr. aan, bij bezwaren en tegenstand, zeer moeijelijk op te maken of er onvermogen dan wel kwalijk gezindheid bestaat, maar van dit laatste is hem toch geen spoor voorgekomen. Spr. acht dan ook den omslag vrij hoog.

De heer *v. Tuyll* zal hier niet veel aan toevoegen. Hij heeft zich niet met de meerderheid der komm. kunnen vereenigen, omdat hij meent, dat eene gemeente als Maartensdijk, belast met twee scholen, behoefte aan subsidie heeft. Eene gemeente, die doet al wat haar mogelijk is, om in hare behoeften te voorzien, mag toch wel geholpen worden als zij daarin niet slaagt. Zij heeft in de laatste jaren 4 nieuwe belastingen ingevoerd, de schoolgelden verhoogd en heeft een vrij aanzienlijken hoofdelijken omslag, — kortom, zij heeft al het mogelijke gedaan, en het komt Spr. voor, dat het billijk zou wezen, dat men haar te gemoet kwam.

De heer *Boer* zegt, dat der komm. in hooge mate de moeijelijkheid is gebleken, waartoe de wet op het onderwijs aanleiding kan geven, waar zij in art. 36 spreekt over de mogelijkheid om toelagen te verstrekken en geenerlei omstandigheden aangeeft om de behoefte daaraan te beoordeelen. Het noodzakelijk gevolg is, dat het wordt eene zaak van opvatting, van individueele meening. Men verzamelt een zeker aantal feiten en vormt daaruit een oordeel, dat zeer verschillend kan uitvallen. Die omstandigheid heeft waarschijnlijk ook aanleiding er toe gegeven, dat de komm. thans van een ander gevoelen geweest is dan Ged. Staten. Zij heeft herinnerd aan de omstandigheid, dat het verzoek ten vorigen jare mede afgewezen is, en toen wel overeenkomstig het advies van Ged. St. Onder de overgelegde stukken heeft zij geene gevonden, die, naar haar inzien, het gewijzigd oordeel van Ged. Staten konden regtvaardigen. Ten vorigen jare is door dat koll. ook aangevoerd, dat de hoofdelijke omslag op de kohieren berekend was tegen eene som van *f* 2950, die niet zoo onmatig hoog scheen; althans er waren geene bezwaren tegen ingebragt en tegen de betaling geene bedenkingen gerezen. Dat was een zeer afdoend argument, en de komm. meende dat het nog gold. Zij heeft nog nader het oog gevestigd op dien omslag en bevonden, dat die verdeeld is over vier klassen, en dat, wanneer die werd teruggebragt tot *f* 2000, gelijk het gemeentebestuur verlangt, er eene vermindering zou plaats grijpen, grootendeels ten bate van de hoogste klasse van aangeslagenen. Dat was een argument dat pleitte tegen de bewering van te zwaren druk. In die hoogste klasse zijn er zes aangeslagenen, die zou men van *f* 814 terugbrengen op *f* 449, zoodat de vermindering hoofdzakelijk zou komen ten bate van zes gegoeden. De aanslagen toch in de andere klassen zouden ook wel verminderd worden, maar niet noemenswaardig. En nu kwam het der kommissie voor, dat dergelijke belasting, ook opgevoerd tot *f* 3000 niet zoo bezwarend kan gerekend worden voor die gemeente, dat zij niet te dragen zou zijn. De komm. heeft nog op eenige andere omstandigheden gewezen. Zij vond de raming der onkosten van het onderwijs op sommige punten zeer hoog; *f* 400 is uitgetrokken voor schoolbehoeften met inbegrip van vuur en licht, maar dat laatste zal wel niet veel wezen op eene dorpsschool en ook de verwarming zal niet veel bedragen. Men mag aannemen, dat er welligt 240 à 250 kinderen zullen ter school gaan, en dan is de berekening voor schoolbehoeften zeer hoog, want de ondervinding leert, dat men voor *f* 1, ja voor 80 cts. per jaar doorgaans een kind van schoolbehoeften voorziet. Ook het onderhoud aan de gebouwen is hoog geraamd op *f* 150. Dit zijn de gronden, die de komm. tot haar van dat van Ged. Staten afwijkend advies geleid hebben.

De heer *Bastert* stemt in met den heer *Boer*, dat het hier eene zaak van opinie is en men geen vast stelsel schijnt te kunnen aannemen. Spr. verschilt echter van dat lid in eene opmerking, door hem als argument voor het voorstel der komm. aangevoerd. De heer *Boer* spreekt van de opbrengst der schoolgelden 4 à 500 gulden, en noemt dat cijfer gering voor 240 kinderen. Het is, zegt Spr., reeds medegedeeld, dat slechts 8 ingezetenen eigenlijk gezegd den hoofdelijken omslag zouden kunnen dragen en dat voor de overigen de omslag bezwarend is. Onder het getal burgerkinderen dat van de school gebruik maken, zullen er velen zijn die gratis onderwijs genieten. Men heeft in de gemeenten ten platten lande geene diakonie scholen, zoodat van gemeentewege de onvermogende kinderen gratis worden ter schole gezonden en Spr. hoopt, dat de gemeente-besturen het gratis onderwijs ruim zullen toepassen. Spr. ontkent verder dat *f* 461 voor schoolbehoeften te hoog is. Hij is lid eener plaatselijke schoolkomm. en als zoodanig na onderzoek tot het resultaat gekomen, dat de schoolbehoeften minstens voor elk kind *f* 1,25 per jaar kosten. Daarbij rekene men het verwarmen van twee schoolgebouwen en de verlichting als er avondschool wordt gegeven, dan zijn de kosten niet te hoog geraamd. Daarbij moet men wel in het oog houden dat de gemeente zeer uitgebreid is, dat er zich twee kommen als het ware bevinden en zij daarom, ondanks hare kleine bevolking, genoodzaakt is twee scholen te onderhouden.

De heer *v. d. Poll* zegt, dat de groote eischen reeds gedaan en nog te wachten tot voorzigtigheid noopen. De argumenten der komm. wegen bij Spr. zwaar en het komt hem voor, dat de hoofdelijke omslag voor verhooging vatbaar is. Spr. kan niet zoo gereedelijk toegeven, dat slechts weinigen in de gemeente dien kunnen opbrengen. De uitgaven voor de schoolbehoeften acht ook Spr. hoog, ook hij is lid van eene schoolkomm. en bevindt als zoodanig, dat zij niet meer dan *f* 1 per hoofd bedragen. De heer *v. Beeck Calkoen* zegt, dat de belasting moeijelijk wordt opgebragt, maar dat is niet omdat zij te hoog is, maar omdat daarover een verkeerde geest heerscht. Ten slotte vraagt Spr. of er ook eene belasting op de wijnen geheven wordt? hij acht het wenschelijk dat alle mogelijke belastingen worden ingevoerd alvorens subsidie wordt gevraagd.

De heer *de Kock* zegt, dat de financiën in de gemeente Maartensdijk naar het oordeel der komm. op geene zeer regelmatige wijze zijn ingerigt, en het hun bij onderzoek gebleken is, dat bij een eenigzins zuinig beheer deze gemeente in al hare kosten voor het onderwijs zoude kunnen voorzien. De uitgaven schijnen der komm. toe te hoog geraamd te worden. Wat de kosten der schoolbehoeften betreft, vorige Sprs. hebben zich op ondervinding beroepen, als zijnde lid van eene plaatselijke schoolkomm.; ook Spr. zoude zich daarop kunnen beroepen, als zijnde voorzitter van drie plaatselijke schoolkomm., en in die betrekkingen is het hem gebleken, dat *f* 0 80, hoogstens *f* 1 aan onkosten van schoolbehoeften voor elk schoolgaand kind voldoende is, zoodat met het weinige, dat voor verwarming en licht noodig is, de som van *f* 461 te hoog voorkomt. Ten vorigen jare heeft de komm. verklaard, dat de gem. Maartensdijk *voor-alsnog* geene behoefte had aan subsidie. Toen was de hoofdelijke omslag *f* 2970. Voor het jaar 1861 is die omslag geraamd op *f* 2500, en nu verklaart de raad, dat men voor het vervolg slechts *f* 2000 kan omslaan. Spr. vraagt of het aan het oordeel van den gemeenteraad zal overgelaten worden welk bedrag men hoofdelijk kan omslaan, en zoo ja, dan gelooft hij, dat elke gemeente dezer provincie wel eene subsidie zal moeten aanvragen. Negen-en-twintig honderd en zeventig gulden behoeft niet omgeslagen te worden, maar *f* 26 à *f* 2700, en dit is een omslag die in vergelijking met andere gemeenten, voor de gemeente Maartensdijk dus niet te hoog kan genoemd worden.

De heer *v. Beeck Calkoen* zegt, dat Ged. Staten zich, wat betreft de berekening der kosten, moeten verlaten op het schooltoezigt. Spr. merkt verder op dat de vergelijking met andere gemeenten niet kan doorgaan omdat er twee scholen zijn. De voorstelling van Ged. Staten omtrent de mogelijkheid der heffing van *f* 2900 isgewijzigd door de verzekering, dat het deficit van drie duizend op den hoofdelijken omslag gebragt — alleen met de bedoeling om de begrooting te doen sluiten, hoewel men wist, dat die te hoog was, en dat men bij de heffing eenige toezegging heeft gedaan dat het slechts een hulpmiddel was voor een jaar.

De heer *Boer* zegt, dat de komm. in de beoordeeling dezer zaak aldus geredeneerd heeft: de wet verlangt, dat de gemeente-besturen in de eerste plaats in de kosten van het lager onderwijs voorzien zullen, en dat het beroep op de provinciale Staten niet gedaan kan worden dan bij uitzondering, en bij volstrekte onvermijdelijkheid. Uit een onderzoek der begrooting en rekening en uit inlichtingen door de ambtenaren ter griffie verstrekt, was der komm. reeds bekend, dat de toestand van de administratie en der financiën van deze gemeente minder voldoende mogt geacht worden. Waar het echter ten slotte vooral op moet neêrkomen, is, dunkt Spr., is de vraag van den hoofdelijken omslag. Wordt nu de omslag op ± *f* 3000 gerekend, dan zijn in de 2e klasse 64 aangeslagenen, die op moeten brengen *f* 1790, dus ongeveer *f* 27 per aanslag, welke som Spr. niet zoo buitensporig hoog voorkomt. Eene andere kl., die waarin de meer gegoeden, de aanzienlijken vallen, die er wonen, en daarin wordt betaald door zes aangeslagenen *f* 814; ook dat is nog geen zoo enorme som. Vestigt Spr. toch het oog op wat in de grootere gemeenten in de zoogenaamde direkte belasting door de aangeslagenen der eerste klasse wordt betaald, dan moet hij zeggen, dat die te Maartensdijk toch niet zoo ondragelijk hoog zijn aangeslagen. Wat is nu echter de uitkomst, als men toch zegt, dat de omslag te hoog is en men hem moet terugbrengen op *f* 2500? Dan zou per hoofd in de eerste klasse *f* 60, in de tweede *f* 11, in de derde *f* 2.40 minder betaald worden, en in de vierde slechts 46 cents. Die cijfers geven dus de overtuiging, dat het drukkende minder ligt in de hoegrootheid der belasting, dan wel daarin, dat zij niet goed verdeeld is. — De heer *Bastert* verdedigt het cijfer voor schoolbehoeften, maar is Spr. wel onderrigt dan zijn de kosten daarvoor in vele gemeenten stellig niet hooger dan 80 cts. of *f* 1 per hoofd, en toen de zaak van het lager onderwijs in de stad Utrecht geregeld moest worden, heeft een der bekwaamste hoofdonderwijzers hem verzekerd, dat daarmede ruimschoots in die behoeften kan voorzien worden.

In stemming gebragt wordt het voorstel der komm. aangenomen met 19 stemmen, tegen die der HH. *Cordes*, *Story v. Blokland*, *v. Tuyll*, *Menso*, *van Beeck Calkoen*, *Bastert*, *Vos*, *G. J. Verloren*, *de Beaufort*, *Voet* en *Spengler*.

Aan de orde is het adv. op een gelijk verzoek der gemeente Wilnis, waaromtrent geadviseerd wordt den koning mede te deelen, dat genoemde gemeente behoefte heeft aan eene subsidie voor ongeveer *f* 4000 voor den bouw van haar schoollokaal.

De *Voorz.* merkt aan, dat Gedep. Staten voorstellen slechts *f* 2400 voor rekening der gemeente te laten, de komm. echter *f* 3000, terwijl deze laatste van oordeel is dat die meerdere *f* 600 gemakkelijk te negotieren zouden zijn. Spr. acht dien raad bedenkelijk, daar de gemeente reeds eene schuld heeft van *f* 2400. Het wordt voorgesteld alsof er alleen sprake ware van de rente van dat kapitaal van *f* 600, maar men moet ook op de aflossing rekenen.

De heer *Boer* herinnert, dat de komm. ook hier van het denkbeeld is uitgegaan, dat waar noodzakelijkheid tot subsidie bestaat, deze toch zooveel mogelijk behoort beperkt te worden, met het oog op de onderwijswet. De komm. kwam tot het besluit, dat daar de gemeente toch *f* 2400 moet negotieren, zij dat beroep op het krediet dan ook wel kan uitstrekken tot *f* 3000. Spr. verdedigt niet het aangaan van schulden door de gemeenten, maar meent toch, dat het afhangt van de zaak, waarvoor die worden aangegaan; en is het voor verbouwing of onderhoud van scholen, dan gelooft hij, dat het kapitaal daarvoor goed geplaatst wordt, en ten slotte dan toch in het gebouw wordt teruggevonden. Dit doet hem geen groot bezwaar zien in het negotieren van *f* 3000, tegen eene rente van $4\frac{1}{2}$ pCt. De komm. vindt buitendien, dat door de bijdrage van *f* 2000 van de zijde der Staten genoeg belangstelling betoond en tegemoetkoming verleend wordt.

De *Voorz.* erkent, dat het doel waarvoor de negotiatie zou worden aangegaan geene afkeuring kan wekken, maar merkt op, dat de gemeente in gedrukken toestand verkeert en zich reeds voor het oprigten der school groote opoffering zal getroosten; waarom hij meent, dat men haar niet meer moet bezwaren dan Gedep. Staten hebben voorgesteld.

Den heer *de Muralt* is uit een onderzoek der rekeningen en begrootingen dier gemeente gebleken dat er wel reden is tot tegemoetkoming. Het is hem echter gebleken, dat zij wel wat meer voor hare rekening kan nemen, dan wordt voorgesteld. Vóór 1859 werd de rekening gesloten met eene achterstallige schuld, die in 1859 *f* 270 bedroeg; deze schijnt aangezuiverd en desniettegenstaande is overgehouden een saldo van *f* 449 op eene ontvangst van *f* 4800. Op de begrooting van 1860 zijn de schoolgelden ingetrokken voor de 1. klasse, en was voor vernieuwing en vergrooting der school *f* 300 uitgetrokken. Op die van 1861 is de opbrengst der school slechts op *f* 700 uitgetrokken en vindt men in uitgaaf *f* 500 voor onderhoud der school, dus *f* 200 meer dan het vorige jaar, terwijl in 1859 daarvoor werkelijk uitgegeven is *f* 49. Bij vergelijking komt men tot de overtuiging, dat die begrooting van uitgaven moeijelijk kan tegenvallen en de gemeente zonder bezwaar de renten van de hoogere som zal kunnen betalen. Spr. zal daarom voor het advies der komm. stemmen. (*Vervolg in de Courant.*)

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.